

Omslagsbild: En av de kammare som Dr Sandahl använde för s.k. luftbad i Stockholm på 1860-talet. Bilden är skannad ur Sandahls avhandling från 1862. Mer text om tryckkammare i Sverige inne i tidningen

Styrelsen

Nagamon Andersson, ordförande	070-5407230	good_song@hotmail.com
Anders Wästfelt, vice ordförande	070-2373832	anders@wastfelt.net
Åke Johansson, kassör	08-133570	ake.johansson@electro.se
Johan Carlsson, klubbmästare	070-2420691	deep.ccr@gmail.com
Hans Bohlin, sekreterare	073-6148410	hans.bohlin@med.ge.com
Hans Örnbaden, ledamot	073-2503935	hans@ornbaden.se
Magnus Lindström, ledamot	072-222 04 05	dive_to_me@hotmail.com
Bert Westenberg, suppleant	070-2379652	bert.westenberg@bredband.net
Lars Gustafsson, suppleant	070-2558298	largus@spray.se

Hedersmedlemmar

Bertil Jung	1997
Bo Cassel,	1998 † 2004
Anders Muren,	1999 † 2001
Ingvar Elvström,	2000 † 2000
Bengt Börjesson,	2001
Claes Lindemark,	2005
Ove Dahlstedt	2006
Dennis Österlund	2008 † 2007
Uno Jakobsson	2012 † 2006

Sponsormedlemmar:

Guld:

Ingenjörfirma Curt Nyberg AB
Aleris Flyg- och dykmedicin
Interspiro AB
Poseidon Diving Systems
Trelleborg Protective Products AB
NDE Sweden AB

Silver

Svenska Sportdykarförbundet
Räddningstjänsten i Storgöteborg
Svensk Brand och Dykteknik
Svensk Sjöentreprenad
Dan Berg Elprodukter AB
CBM Produkter
GDA / H T T, Göteborg
HydroCosmos
SI Tech AB
Stig Insulan

SVENSK DYKERIHISTORISK FÖRENING, SDHF

Medlemsavgift 2012, 250 kr insättes på pg 4400251-7

Kontaktadress: Nagamon Andersson, Ordförande, Larellagatan 12, 814 41 Skutskär

Organisationsnummer: 802422-8457

Redaktör och ansvarig utgivare för Signallinan och hemsida www.sdhf.se

Hans Örnbaden, Havrestigen 15, 137 55 Tungelsta

Dykarledaren försommaren 2012.

Våren 2012 har varit omväxlingarnas tid. I mitten av maj hade vi nära 30 grader på många platser i landet och nu den sista maj läser jag om nattfrost på Gotland och många platser i Småland. Man är orolig för den svenska jordgubbsskörden. Andra ytterligheter är att under våren har vi fått en fin permanent dykstation med stadig trappa nedanför Dyktankhuset samtidigt som vår entré till huset byggdes för med en handikapparkering och en rosenrabatt. Detta senare skall enligt löfte rättas till. En dag i vår hade vi bara 11 besökare och inget speciellt hände medan en annan dag kom det över 70 personer. Ibland skyndar besökarna genom huset medan andra stannar mer än en timme, som den tysk-amerikan som dykt flera gånger på Andrea Dorea och som hos oss hittade ett ex av hans första dykapparat, en Cressi oxygenapparat, som han köpt och använt på tidigt 50-tal. Han och hans hustru, också dykare med stor erfarenhet dock ej Andrea Dorea, var också fascinerade av historien runt Zetterström. Zetterström hade, fram till besöket på Dyktankhuset, för båda två bara varit ett namn i en lång rad av hjältar inom dykerihistorien. Genom besöket hos oss på Dyktankhuset fick de kännedom om hela Zetterströms gärning och de tragiska omständigheterna kring hans död.

I avslutningen av förra dykarledaren berättade jag att vi blivit uppsagda från containeruppställningsplatsen och att vi önskade förslag till alternativ plats. Några förslag har ännu inte inkommit så nu står containern tillfälligt uppställd hos en kommersiell containerhanterare i Huddinge. Snälla läsare, det måste finnas någon medlem i Stockholms närhet som har ett tips. Styrelsen tar tacksamt emot dessa och kan bearbeta vidare. Det kan röra sig om företag, lantbrukare eller kommuner som har en yta över.

Den 9:e september genomför Riksantikvarieämbetet Kulturarvsdagen i hela landet. Vi bidrar med att hålla öppet och räknar med att flera av medlemmarna kommer att delta och berätta sina minnen. Exakt hur vårt program kommer att se ut är inte klart och beror delvis på ditt bidrag. Läs mer om denna dag på

http://www.raa.se/cms/extern/aktuellt/ehd_2012/kulturarvsdagen.html

Så var det den stående frågan om öppethållande. Vi behöver alla krafter vi kan få för att hålla öppet under sommarens helger. I år kommer vi också att prova att ha öppet under veckorna vid de tillfällen som vi har frivilliga som vill hjälpa till. Det kan hända det är lättare för några av oss att sätta av en veckodag eller två i stället för helgdagar när andra är lediga och så mycket skall klaras av. Turisterna finns ju i Stockholm även på vardagar, speciellt under juli och augusti. Hör av er till mig på enklaste sätt 073 2503935 eller e-post hans@ornhagen.se.

En skön sommar önskar SDHF genom
Hans Örnhagen

#

SJÖHISTORISKA

Öppet: tisdag – söndag 10 – 17. Tel 08-51954900
www.sjohistoriska.se

Årsmöte i Lysekil 12 maj.

Med SI-Tech och Stig Insulan som värd hade SDHF sitt årsmöte i Lysekil den 12 maj. Det var inte första gången vi var här så vi visste redan innan att det skulle bli trevligt och välordnat. Innan samkväm på Havets hus bodega med tre rätters måltid hade vi haft sammanträde i källaren hos Strandflickorna i nyrenoverad lokal. Handlingarna från årsmötet ligger på de efterföljande sidorna.

Kvällens värd Stig Insulan i samtal med Panne Träff och Eva Eklund.

Anders Boija, Lars Gustafsson, Hans Örnhagen och Alf Jacobsson i kvällssol och med vacker utsikt bakom ryggen.

Magnus Lindström, här med mötets värd Stig Insulan och Sten Meyer, visar både fram och baksida av vår eleganta pikétröja med Fahnehjelm på ryggen. På annan plats i tidningen kan du beställa ditt eget exemplar.

Tidigare på dagen hade vi haft en liten utställning av äldre föremål och dessutom dykt med både öppna och slutna system vid bryggan och sedan åkt på sightseeing med Lysekils legendariska minituff-tuff tåg

Dykaren i hjälm vid boden var lite trött och kom aldrig i vattnet. Sten Meyer och Panne Träff, båda från Göteborg, i förgrunden.

Trots lite kalla vindar var Hans Bohlin klädd för semesterstaden Lysekil. Här i samspråk med Magnus Lindström medan Ola Lind förbereder sin rebreather och Lars Gustafsson hjälper en dykare med traditionellt öppet system. I bakgrunden Havsfiskelaboratoriet.

Svensk Dykerihistorisk Förening

Styrelsens årsberättelse för 2011

Styrelsen har under året bestått av:

Lars Gustafsson, Ordförande, Steven Eriksson, vice ordförande, Åke Johansson klubbmästare, Robert Hjalte, Hans Örnbaden, Magnus Lindström och Bert Westenberg ledamöter samt Hans Bohlin sekreterare.

Hedersmedlemmar:

Bertil Jung	1997	
Bo Cassel	1998	†2004
Anders Muren	1999	†2001
Ingvar Elfström	2000	†2000
Bengt Börjesson	2001	
Claes Lindemark	2005	
Ove Dahlstedt	2006	
Dennis Österlund	2008	† 2007

Aktivitetsredovisning:

Föreningen bestod år 2011 av 224 registrerade personliga medlemmar och 34 klubb- / företagsmedlemmar. Totalt 258 st.

Årsmöte:

Årsmötet hölls på Marinmuseum, Karlskrona, den 26 mars och avslutades med mat intressanta föredrag och trevlig samvaro. Mötet samlade många medlemmar.

Öppethållning:

Premiär för öppethållande var den 14 maj.

Vi har under 2011 haft öppet i Dyktankhuset vid 35 tillfällen utöver arrangemangen nedan. Under dessa tillfällen har vi haft 1615 besökare.

Specialvisningar och arrangemang:

Huset har hållits öppet vid 15 tillfällen under året, utöver ordinarie öppethållande.

”Small International diving event” som den kom att kallas, helgen 27-29 maj i anslutning till skärgårdsmässan och dykningens dag ett mycket lyckat arrangemang, samlade ett sjuttioal deltagare från 7 länder. Samt ca 500 åskådare vid kajen.

Skeppsholmsdagen genomfördes den 11 september, med öppet i Dyktankhuset hela helgen med ca 80 besökare.

Höstmöte hölls inte på Gotland som planerats, detta får anstå till framtiden.

Nya föremål och donationer:

Insamling av flera föremål från marinen och Interspiro som båda städat sina förråd i samband med flytt. Övrig tillströmning dock med något lägre frekvens än tidigare.

Detta passar oss bra just nu då även vi är inne i en städ och rensnings period i Dyktankhuset och även i förråds containern som skall tömmas.

Styrelsemöten:

Ett styrelsemöten har hållits under året, den 14 januari på Dyktankhuset.

Arbetsmöten: Möten med SMM har genomförts vid minst tre tillfällen under året. Mötena har berört ett utökat samarbete. SMM som önskar delta mer aktivt än tidigare och har utsett en ny intendent för fortsatt utökat samarbete, vårt avtal med museet är nu förnyat på 1 år löpande.

Omfattande arbeten har pågått runt omkring Dyktankhuset pga renovering av grannfastigheten båtskjulet som skall bli nya spritmuseet, invigning 26 maj 2012. HansÖ har kämpat hårt under mötena för att få till stånd en förbättring av Dyktankhusets standard. Vissa mindre åtgärder har genomförts.

Vårt kontrakt för uppställning av container i Haninge är uppsagt till april 2012. Någon lösning på problemet har ännu inte dykt upp.

Kontakter med andra dykerihistoriska föreningar och museer:

Tidskrifter (Signallinan) har utbyts med ett flertal länder och deras dykerihistoriska föreningar.

Signallinan:

Under 2011 kom Signallinan ut med två nummer sommar och vinter.

Hemsidan:

Hemsidan har uppdaterats kontinuerligt . Diskussioner har förevarit om ersättning med ny sida, men ingen ändring har ännu gjorts. Redaktör för hemsidan / Signallinan har varit Hans Örnhammar.

Styrelsen vill här passa på att tacka alla som under året bidragit med att hjälpa till med öppethållning i Dyktankhuset samt SDHFs övriga aktiviteter.

Med tack för förtroendet
Styrelsen

#

Håll uppsikt på hemsidan www.sdhf.se

Och glöm inte att betala medlemsavgiften 250:- till pg 4400251-7.

Om du använder pg-blankett kan du meddela adressändring
(Glöm inte att ändra även e-post och telefon).

#

Önskas köpa för föreningens räkning eller som donation:

Tungdykarhjälm typ Karlskrona med bröstplåt. Gärna komplett med andra tillbehör. Kontakta Signallinans redaktör

Årsmöte SDHF på Strand1 i Lysekil 2012-05-12

Närvarande:

Stig Insulan	Magnus Lindström	Hans Örnbaden	Lars Gustafsson	Steven Eriksson
Nagamon Andersson	Sten Meyer	Lene Ragnarsdotter	Ola Lindh	Alf Jacobsson
Eva Eklund	Anders Boija	Hans Bohlin		

Lars Gustafsson hälsade alla välkomna till Lysekil och SDHFs årsmöte 2012.

1. Frågan om mötets behöriga utlysande, besvarades med ja.
2. Till ordförande för mötet, valdes sittande Lars G.
3. Till sekreterare för mötet, valdes sittande Hans B.
4. Till justeringsmän tillika rösträknare valdes Hans Ö och Magnus L.
5. Inkomna motioner, Stig Insulan föreslog Uno Jacobsson som ny hedersmedlem.
6. Ekonomisk redovisning: Ordförande läste upp den ekonomiska redovisningen, budget och utfall för gångna året. Frågor om rubriker togs upp bl.a. försäljning / inköp mötet framförde synpunkter om tydligare rubriksättning i framtiden samt tidigare utskick av redovisningen innan mötena. På intäktsidan noterades en markant ökning av sponsor medlemsintäkter, vilket förklarades med att kassören gjort ett utskick till alla sponsorer med inbetalningskort. Mötet uttryckte sitt gillande för ett gott utfört arbete.
7. Verksamhet berättelsen upplästes samt kompletterades med information om förändringar som inträffat under hösten med vår förråds-container (se p.14) Signallinan förblir oförändrad, dock önskar redaktören mer material att införa.
8. Revisorernas berättelse upplästes och godkändes av mötet.
9. Ansvarsfrihet för styrelsen för det gångna året beviljades av mötet, dock finns kvarstående åtaganden för nuvarande styrelse (Se p.7 p14.).
10. Budget för innevarande år: Ordföranden redovisade budgeten för innevarande år vilken har små justeringar, dock förväntas något ökande kostnader för hyra av containerplats. Service avtal med Sjöhistoriska diskuterades. Ordföranden nämnde att vi snart skall ingå ett nytt brukaravtal med SSM. Medlemsavgifterna för kommande år beslutades förbli oförändrade nämligen enskild 250, sponsor liten 500 och sponsor stor 5000 kronor. Varpå budgeten godkändes av mötet.
11. Val av ledamöter till styrelsen. P.g.a. förlängt förordnande vid förra årsmötet i Karlskrona för samtliga, så valdes alla ledamöter om på angiven tid. Mötet följde valberedningens förslag och valde till:

Ordförande	Nagamon Andersson	1 år.
Vice ordförande	Anders Wästfelt	2 år.
Sekreterare	Hans Bohlin	1 år.
Klubbmästare	Johan Carlsson	2 år.
Kassör	Åke Johansson	2 år.
Ledamot	Hans Örnbaden	1 år.
Ledamot	Magnus Lindström	1 år.
Suppleant	Bert Westenberg	1 år.
Suppleant	Lars Gustafsson	1 år.
Revisor	Anders Niklasson	1 år.
Revisor	Siv Malm	1 år.
Revisors suppleant	Lilian Holm	1 år.
Valberedning	Lars Holm	1 år.
	Ola Lindh	1 år.
	Stig Insulan	1 år.

12. Valberedningen utökades enl. beslut av mötet med
13. Övriga Val: Inga övriga val.
14. Inkomna Förslag: Den container som vi fått låna gratis från Lars Holm under flera års tid måste flyttas. Årsmötet beslutade köpa containern och flytta den från nuvarande plats till ny uppställningsplats, Detta arbete skall ske i närtid och skall avslutas av nuvarande styrelse.
15. Övriga frågor: Uno Jakobsson invaldes efter beslut av mötet till postum hedersmedlem 2012.
16. Mötet avslutades.

Vid Protokollet:

Justeras:

Justeras:

Hans Bohlin

Hans Örnbaden

Magnus Lindström

INTÄKTER	BUDGET	UTFALL
Försäljning	5 000	
Hjälmen	1 500	
Lotteri	1 500	
Medlemsavgifter	55 000	
Möten	10 000	
Sponsring	5 000	
Visningar	5 000	
Övrigt	4 000	
Summa	87 000	

KOSTNADER	BUDGET	UTFALL
Internet	2 700	
Inventarier	15 000	
Möten	15 000	
Porto	2 100	
Postgiro	600	
Renovering	7 600	
Signallinan	30 000	
Styrelsen	1 500	
Telefon	2 500	
Övrigt 1	10 000	
Summa	87 000	

INTÄKTER	BUDGET	UTFALL
Medlemsavgifter	40 000	73 551
Möten	10 000	16 931
Visningar	7 500	600
Hjälmen	1 500	1 254
Lotteri	1 500	2 000
Försäljning	2 000	2 060
Sponsring	10 000	
Övrigt	4 000	
Summa	76 500	96 396

KOSTNADER	BUDGET	UTFALL
Möten	20 000	21 904
Styrelsen	1 300	699
Övrigt 1	5 000	
Signallinan	25 000	23 397
Renovering	5 000	
Telefon	2 000	913
Postgiro	600	656
Porto	2 100	1 475
Internet	2 500	2 415
Inventarier	13 000	3 314
Försäljning		24 875
Summa	76 500	79 648

VINSTDISPOSITION

Styrelsen föreslår att:

Från tidigare år balanserad vinst	42 505
Tillsammans med årets resultat	16 748
Totalt	<u>59 253</u>

Balanseras i ny räkning

Total	<u>59 253</u>
--------------	---------------

Nedan följer föreningens resultat- och balansräkningar för verksamhetsåren 2011.

RESULTATRÄKNING

1) Rörelsens intäkter

Rörelsens intäkter (Not 1)	96 396	Medlemsavgift	73 551
Rörelsens kostnader (Not 2)	78 992	Bidrag/Hjälmen	1 254
Finansiella kostnader	<u>656</u>	Lotterier	2 000
ÅRETS RESULTAT	16 748	Försäljning	2 060
		Visning Tankhuset	600
		Årsmöte	11 900
		Historical Diving Event	<u>5 031</u>
		Summa intäkter	96 396

TILLGÅNGAR

Omsättningstillgångar

Kassa	71 204
Interimsfordringar	<u>5 662</u>
Summa omsättningstillgångar	76 866
SUMMA TILLGÅNGAR	<u>76 866</u>

SKULDER OCH EGET KAPITAL

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	12 803
Interimskulder	<u>4 810</u>
Summa kortfristiga skulder	17 613

Eget kapital

Balanserat resultat	42 505
Årets resultat	<u>16 748</u>
Summa fritt eget kapital	59 253

Summa eget kapital 59 253

SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL 76 866

2) Rörelsens kostnader

Försäljning	24 875
Telefon	913
Internet	2 415
Styrelsen	699
Arbeten i Dyktankhust	540
Visning Tankhuset	274
Årsmöte	11 310
Historical Diving Event	10 594
Tungdykning	2 000
Stockholm Sjögård Medlemskap	500
Signallinan	23 397
Utskick/Porto	<u>1 475</u>
Summa kostnader	78 992

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsmötet i Svensk Dykerihistorisk Förening

Vi har granskat räkenskaperna, BR och RR, samt styrelsens förvaltning av Svensk Dykerihistorisk Förening för år 2011, Revisionen har utförts enligt med god revisionsed

Det innebär att vi planerat och genomfört revision för att i rimlig grad försäkra oss om att räkenskaperna, BR och RR inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska underlag för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. Redovisningsprinciper och styrelsens tillämpning av dem. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalande nedan

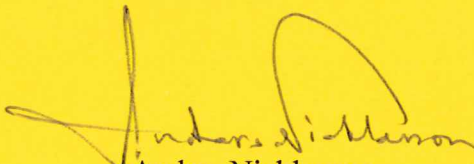
Räkenskaperna, BR och RR har upprättats i enlighet med laga förordning, varför vi tillstyrker:

att BR och RR för föreningen faställs.

att resultatet disponeras enligt styrelsens förslag.

att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2011

Stockholm den 2 maj 2012

Anders Nicklasson

Joakim Löfquist

En regnig dag i Nakskov

Hans Örnhagen

Under genomresa i Danmark 2010 fick jag i Nakskov se en mörk siluett av en ubåt på land. Jag lockades dit, men det var stängt. Fick av några förbipasserande veta att det rörde sig om ett projekt där arbetslösa ungdomar fick en chans att under sakkunnig ledning lära sig allt från projektledning, marknadsföring, logistik, snickeri, svets med mera.

Man hade ordnat entré och utgång och hade verkstadsutrymmen i containers på kajen och på pontonen där ubåten U-359 stod. Ubåten byggdes i Sovjetunionen 1953 och var i drift fram till 1989. Jag fick själv aldrig möjlighet att gå ombord, men information lovar en minnesvärd stund med videoanimationer och spelfilm om livet ombord i en sovjetisk ubåt under kalla kriget.

Tänk om vi kunde göra något liknande och ta hand om exempelvis Spiggen 2 utanför Dyktankhuset.

"Under ytan" - Kulturarvsdagen 2012

Kulturarvsdagen äger i år rum söndagen den 9 september i hela Sverige. Temat är "Under ytan".

Runt om i Europa arrangeras en mängd kulturarvsdagar varje år under hela september månad i Europarådets projekt European Heritage Days. I Sverige heter evenemanget Kulturarvsdagen och äger rum den andra söndagen i september.

Vad händer nära Dig?

Riksantikvarieämbetet är samordnare för dagen och alla evenemang presenteras här på webben. Vi stödjer alla arrangörer med marknadsföring med gemensamma affischer och annonser etc.

Vad döljer sig under ytan; Under marken, bakom dörren, under golvet, under vattenytan? Upptäck det på Kulturarvsdagen söndagen den 9 september.

Foto: Bengt A Lundberg, RAÄ.
Kulturmiljöbild, www.raa.se/kmb

Årets tema - Under ytan

Historien bär spår av människans påverkan sedan årtusenden tillbaka. Men alla spår är inte synliga. Vilka var människorna och vilka är historierna som finns att berätta om i det som under årens lopp av olika anledningar har blivit dolt; *under marken, under vattenytan, bakom dörren, under golvet, bakom färgen, under tapeten, under gravstenen, bakom Ortsnamnet, bakom dokumenten i arkiven, i gruvorna, etc.*

Ett tema som vi hoppas kan locka många arrangörer att delta med sina evenemang. Två exempel som har inspirerat till att det blev just "Under ytan" som tema 2012 kan du läsa mer om här:

I år är det 100 år sedan Titanic förliste. Katastrofen var den första globala nyheten, en händelse som påverkade både sin samtid och framtiden. En historia som inte är lika känd är att dävertarna som räddade över 700 liv ritades av svensken Axel Welin och tillverkades i Trollhättan. Dävertarna kunde sjösätta livbåtar trots kraftig slagsida. På Titanic fanns flera västsvenskar, några räddades, många dog. Om detta handlar en fysisk utställning på Lödöse museum samt en digital utställning av samma museum på Riksantikvarieämbetets sajt.

Tanken är att SDHF skall bidra till dagen genom att hålla Dyktankhuset öppet och arrangera föredrag under eftermiddagen. Alla medlemmar är välkomna att dra sitt strå till stacken. Kontakta styrelsen.

Välkommen Under ytan på Kulturarvsdagen!

Kulturarvsdagen
European Heritage Days

www.raa.se/cms/extern/aktuellt/ehd_2012/kulturarvsdagen.html

www.sdhf.se

Möjlighet att köpa pikétröja av hög kvalitet.

Nu kan vi erbjuda pikéer av märket Ocean works med Fahnehjelm's original patent-ritningsskiss på ryggen. Som medlem betalar du 250:- ink frakt per st. Medlemmar som kan hämta tröjan på Dyktankhuset i Stockholm betalar 200:- Beloppet betalas till Svensk dykerihistorisk förening, PG 4400251-7 Glöm ej storlek, antal samt din adress.

Om du inte redan är medlem betalar du 250:- för ett års medlemskap och får då tidningen "Signallinan" och inbjudningar till event.

#

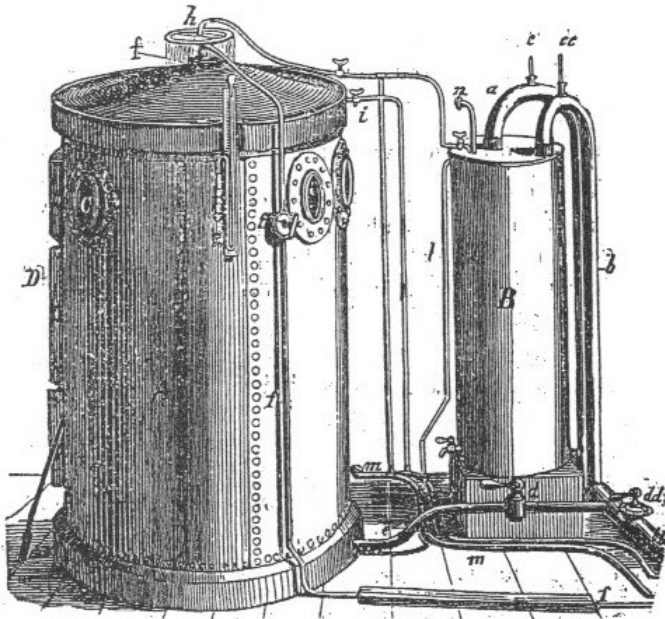
DKN BERG

Kammare i Sverige

Text och foto, om inget annat anges, Hans Örnhagen

Denna sammanställning gör inte anspråk på att vara fullständig eller ens helt korrekt i alla detaljer. Jag snubblade över bilden av den första kammaren i Sverige när jag städade upp i mina bokhyllor för ett tag sedan. Medlemmar som har kompletterande information och rättelser till texten är välkomna så kanske det kan bli en mer fullständig presentation senare.

Hyperbar luftbehandling startade tidigt i Sverige. Redan 1862 försvarade en läkare vid namn Oskar Sandahl i Lund en avhandling om effekterna av hyperbar luft vid som mest 140 kPa, vilket motsvarar ett övertryck på cirka 4 m vattenpelare (Sandahl 1862). Sandahl, av Kungl. Majestät tillförordnad adjunkt i Materia Medica vid Kungliga Karolinska Medicinkirurgiska Institutet i Stockholm, hade då varit verksam några år vid de två, i oktober 1860 i Stockholm invigda kamrarna och där behandlat ett flertal patienter. Detta skedde ungefär samtidigt med utvecklingen av "pneumatiska bad" i övriga Europa framför allt i Frankrike.

Kamrarna i Stockholm, som kan förutsättas vara de första i Sverige för klinisk hyperbarmedicin matades med komprimerad luft från en ångdriven kompressor. Beskrivningen av kamrarna i Sandahls avhandling är så fascinerande läsning att jag valt att återge en del av texten som faksimil. Avhandlingen innehåller många intressanta detaljer. Inte bara tekniska lösningar utan också omvårdnadsaspekter i samband med klinisk kammarbehandling.

Verksamheten kom att upphöra i Sverige och såvitt jag känner till bedrevs ingen barorelaterad verksamhet vid svenska sjukhus i början av 1900-talet. Klinisk verksamhet med hyperbar oxygenbehandling (HBO) kom igång några år efter Boremas upptäckt på 1950-talet att vissa svåra infektioner kunde behandlas med HBO.

läkare blef under loppet af år 1860 bragt till verkställighet, sedan åtskilliga motgångar och vedervärdigheter i och med konstruerandet och uppsättningen af apparaterna blifvit öfvervunna. I första veckan af Oktober 1860 serverades de första medikopneumatiska baden i den då öppnade anstalten, hvars beskaffenhet och inrättning i kort-het är följande:

En ångmaskin om 3 nominella hästkrafter drifver en luft-pump, som lemnar mer än 2,400 kubikfot luft i timman och kan genom att öka pumpslagens hastighet lemna ännu mera.*) Luften föres till pumpen genom ett rör af 6 tums diameter, som mynnar ut genom fönstret till maskinrummet. Under det luften går genom pumpen, uppvärms densamma dels genom friktionen, men allrämest genom förtätningen, hvarigenom så betydlig värme utvecklas, att atmosferisk luft af + 0° Cels. lemnar pumpen + 30° varm och deröfver, då trycket uppgår till omkring en atmosfer öfver det vanliga. Från pumpen pressas luften genom 2 i förbindelse med hvarandra stående afkylningsapparater in i en större reservoar af valsad jernplåt, försedd med säkerhetsventil och manometer. Från denna ledes luften genom ytterligare en afkylningsapparat, som äfven under kallare årstider kan användas till luftens uppvärmning, och derefter går luften 15—18 grader varm in i de så kallade »klockorna», eller apparaterna der patienterna sitta.

Dessa »klockor», till antalet 2, äro cylindrar af tjock valsad jernplåt med kupiga bottnar och tak. Diametern invändigt är 3 fot 9 tum **) och största längdaxeln 6 fot 9 tum. Man inträder genom en dörr af 16 tums bredd, som är försedd med en luft-tätt slutande kautschuks-packning och naturligtvis öppnar sig inåt.

*) I medeltal kan man antaga, att en fullvuxen menniska intager i sina lungor under en timmas tid 24 å 26 kubikfot luft. Då fyra personer på en gång begagna apparaterna, så kommer på hvars och ens andel omkring 25 gånger den quantitet luft, han annars för respirationen behöver. Bernard beräknar dock medeltalet af den luft, som under ett dygn af en fullvuxen användes i respirationen, till blott 7 å 9 kubikmeter, hvilket ger blott omkring 10 kubikfot i timman. Således skulle i »klockorna» finnas 50 gånger mera luft under en timma, än hvad som är oundgängligen nödigt.

**) Denna ringa och obeqväma diameter var dessvärre nödvändig för att kunna föra »klockorna» in genom dörren till den förhyrda lokal, der apparaterna äro uppsatta.

Dörren stänges till medelst tre par vred eller reglar, som falla in i ~~f~~svediskurna hål i den dörren omgifvande tjocka ramen af smidt järn. Genom dessa reglar kan dörren mycket hårdt tilldragas, och tätningen sålunda göras fullständig. Efter dörrens tillslutning lägges öfver den nämnda ramen, kring öppningen för densamma, två stycken tvärbommar, som hindra ramens utspänning genom det ökade lufttrycket inifrån. På den ena »klockan» äro 4 fönster. Den först konstruerade har blott 2, men derjemte ett slags »sluss», med hvilken meningen var att under badet, utan att afbryta detsamma, kunna tillföra patienten hvad han möjligen kunde önska eller behöfva, — en inrättning som aldrig blifvit här begagnad och aldrig varit behöflig. Ett löst brädgolf betäcker klockans botten, och under detsamma inströmmar den förtätade luften genom ett cirkelböjdt rör, försedt med en mängd fina hål. Luften utströmmar genom ett rör i takets midt, hvars mynning är skyddad genom en framför sittande plåt. På tillopps- och afloppsroren för luften äro kranar med visare och graderade skalor, för att kunna behörigen reglera tilloppet och utströmningen af luften. På hvardera klockan är fästad en qvicksilfver-manometer, graderad i decimaltum och centimeter. Klockorna äro invändigt till öfre delen hvitmålade. Inredningen utgöres i hvardera af 2 smärre stoppade stolar med höga ryggdynor, en hylla för vattenkaraff och glas och en liten tafla, medelst hvilken patienten meddelar sig under badet med assistenten, som öfvervakar lufttrycket. — En termometer, upphängd i ett af fönstren, visar temperaturen.

För ångmaskinens behof samt till afkylning af luften i de nämnda afkylningsapparaterna begagnas vatten från Stockholms vattenledning, hvilket äfven nästan oafbrutet strömmar öfver klockornas tak, för att afkyla dem, då deras temperatur för mycket stegras genom den värme, som dels den förtätade luften och dels patienterna under badet utveckla.

Klockorna äro tillräckligt ljusa för att tillåta patienterna att sysselsätta sig med handarbeten eller läsning, för hvilket ändamål äfven en liten boksamling finnes vid anstalten. Badens längd och lufttryckets styrka lämpas numera noggrannt efter hvad som er-

farenheten lärt vara mest gagnande i hvarje individuellt fall, och hvilket för olika lidanden är olika. Vanligen räcka baden 1 till 2 timmar, och lufttrycket har varierat från 5 till 64 centimeter. Det vanligast använda lufttrycket är 20—30 centimeter, d. v. s. att trycket är ökad öfver det vanliga atmosferiska till en höjd, som motsvarar vigten af en qvicksilfverpelare af 20—30 centimeters höjd. Då en patient tager ett luftbad på 2 timmar, stiger lufttrycket under första halftimmen, står derefter stilla vid denna höjd under en timma och faller sedan under sista halftimmen. Under en timmas bad får trycket sakta stiga i 20 minuter, står derefter på samma höjd i ytterligare 20 minuter och sänkes till likhet med atmosfärens vanliga tryck, under de sista 20 minuterna af timman. I vanliga fall får trycket stiga eller falla 1 centimeter på minuten, dock ofta ännu långsammare, hvilket allt regleras genom kranarne å tillopps- och afloppsroren. Under hela badet går oupphörligen en luftström genom klockan, hvars styrka och hastighet samt tryck på ofvannämnda sätt regleras. *)

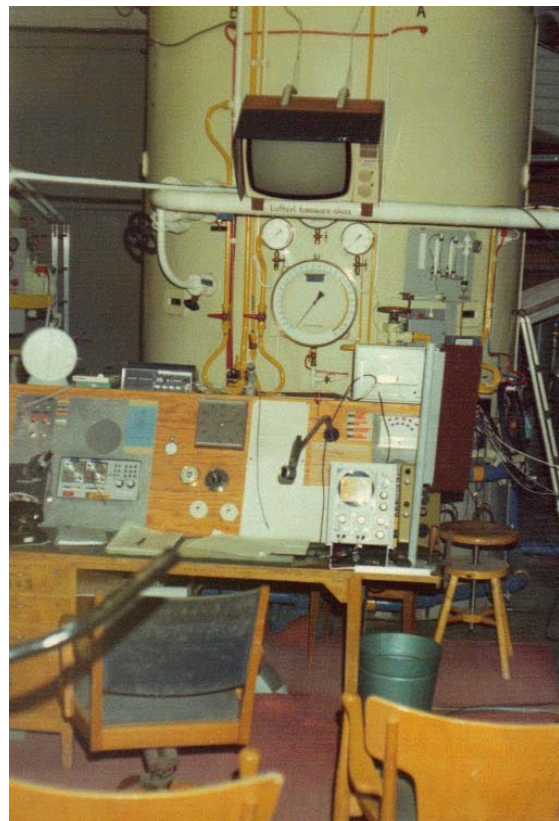
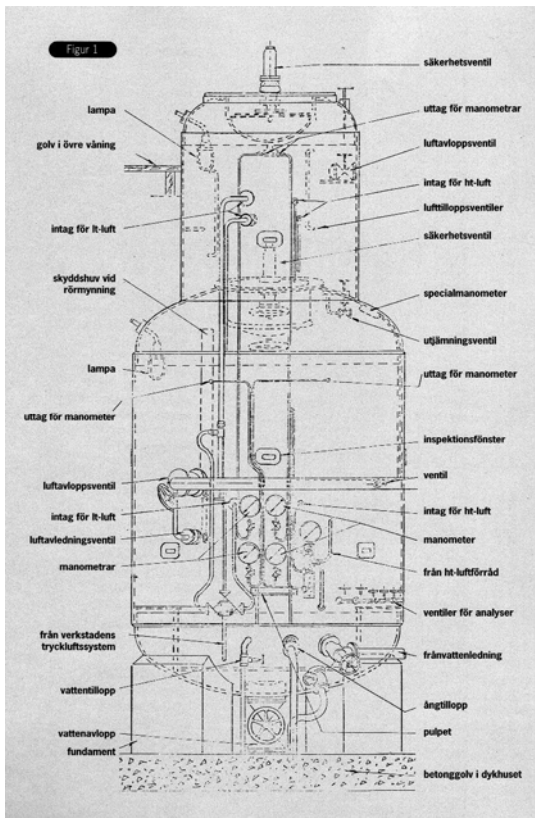
*) För närvarande är under uppsättning i Helsingfors å Universitetets Clivnicum en anstalt för bad i förtätad luft med endast en klocka, till hvars anläggning Regeringen beviljat 4000 Rubel Silfver. Denna anstalt är i samband med Medicinska Clivnicum under Prof. v. Willebrands ledning.

Marinen

Marinen införskaffade tryckkammare för behandling av dykarsjuka. Senare kom även dykprocedurer för ytdekompression. De första kamrarna var nitade och hade fyrkantig dörr. Ubåtsräddningsfartyget Belos som inköpts på tidigt 1930-tal försågs med rekomprensionskammare. En av dessa kammare skulle kunna vara den kammare som idag står på kajen vid Maritima centrat i Göteborg.

Dyktankhuset på Galärvarvet i Stockholm fick sin stående tryckkammare 1934. Den ritades och konstruerade ursprungligen för att nitas men elektrosvetstekniken utvecklades samtidigt av Elektrosvetsaktiebolaget i Stockholm så när kammaren skulle tillverkas valde man att svetsa skarvarna. Denna kammare är sannolikt en av de äldsta elektrosvetsade tryckkamrarna i världen.

På Dyktankhuset fanns också tidigt en mindre kammare för provtryckning och behandling. Denna byttes på 1970-talet mot en kammare som kunde användas för heliumexperiment på större djup. Kammaren, som var försedd med en sluss för max 2 personer, hade ett life-supportsystem och kunde användas till

Fotot är taget från trappan i Dyktankhuset 1973

simulerade dykningar på flera hundra meter. När Dyktankhuset på Djurgården stängdes och verksamheten flyttade till Marinens Dykeri Centrum på Berga vid Hårsfjärden, tog man med denna experimentkammare men den kom endast att användas i mindre omfattning eftersom MDC vid byggandet försetts med ett stort mätnadsdyksystem med "wet-pot" och utstigningsluss, en forskningsdetalj som är unik för detta kammersystem men som pga säkerhetsproblem sällan eller aldrig använts.

Då marinen 2008 övergav MDC på Berga till förmån för den nybyggda Dykeri och Navalmedicinska Centrat på Lindholmen i Karlskrona avrustades kammersystemet för att inte kunna användas, men lämnades kvar i byggnaden.

Tankhuset i Karlskrona byggdes 1945 med en liten behandlingskammare på översta planet för behandling av fall av lungbristning i samband med utstigningsövningar. På bottenplanet fanns en kammare för provtryckning av elever och för behandling av olycksfall vid dykning i havet. Även

västkusten försågs med en 6m träningstank för FU-övningar och därtill hörande mindre behandlingskammare. Medan utstigningstanken i Karlskrona fortfarande är i drift drogs verksamheten vid utstigningstanken i Göteborg ner successivt allteftersom verksamheten i Karlskrona ökade och tillslut stängde även kammaren på Nya Varvet 1986. Detta blev start för den kliniska verksamheten vid Östra sjukhuset i Göteborg.

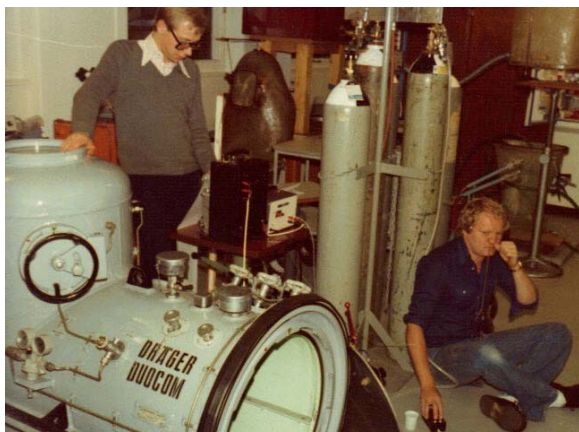
När Belos 1964 ersattes av ett modernt dykerifartyg försågs detta med ett dubbelt kammersystem med mellanliggande sluss för anslutning av dykarklocka, en design som sedan har använts vid mätnadsdykningar med mer än en dykarbesättning som kan arbeta i skift. Senare byttes kammersystemet mot ett större och modernare system. En del av det äldre kammersystemet hamnade då på lasarettet i Helsingborg. Då HMS Belos på 1980-talet ersattes av ett modernt offshore dykerifartyg tog man ut det relativt nya kammersystemet och placerade det i en nybyggnad vid foten på det moderniserade tankhuset i Karlskrona. Denna kammare, som fortfarande är i drift, kom senare att bli förutsättningen för det samarbete inom HBO som marinen i Karlskrona har med lasarettet där.

Röjdykarskolan i Skredsvik har haft och har rekompersionskammare för behandling av dykarsjuka.

FMV-prov på Malmslätt som i undertrycks-kammare testar piloter och genomför flygmedicinska experiment försågs med kammare för att behandla eventuella chokes, en form av allvarlig dekompressionssjuka vid snabb uppstigning till höga höjder vid övningar i undertrycks-kammare. Denna kammare moderniserades med oxygenandningssystem och man har av och till haft verksamhet av klinisk natur tillsammans med Universitetssjukhuset i Linköping.

I Härnösand har funnits tryckkammare för att serva KA5 mindykare. Om det är denna kammare som sedan under en period var placerad på Härnösands lasarett eller om detta var en annan containerplacerad kammare känner jag inte till men vore intressant att få veta.

Torpedverkstaden i Motala försågs med kammare för att fungera som säkerhetsresurs för dykarna som medverkade i bärgning av torpeder som provskjutits i Vättern. Kammaren blev överflödig, hamnade på en kommunal tomt och togs tillslut om hand av Ove Dahlstedt som ombesörjde transport till Byxelkrok för att kammaren där skulle utgöra ett museiobjekt vid det dykerihistoriska museet.

Utöver dessa större landbaserade kammare införskaffade marinen även 11 st Drägerbyggda 2-mans rekompersionskammare i aluminium för behandling av dykarsjuka. Dessa har även använts till forskning i viss omfattning. Eftersom antalet fall av dykarsjuka i marinen är låg har dessa Duocomkammare endast använts vid en handfull skarpa incidenter sedan de införskaffades på 1970-talet.

Duocom i samband med mätning av tryckutjämningskapacitet 1977

För armédykarnas räkning har några äldre kammare moderniserats och placerats i containrar och för minjaktfartygen införskaffades på 1990-talet små icke magnetiska kammare. Hur många av dessa som är i drift idag känner jag inte till.

Civila kammare

Bodens lasarett

Kammaren vid Sunderbyns sjukhus (Foto Henrik Lund)

De första större kamrarna för klinisk hyperbar oxygenbehandling (HBO) i Sverige konstruerades av Kockums och smiddes och svetsades av Uddeholms i mitten av 1960-talet. Dr Francis Benson kunde inviga kammaren vid Bodens lasarett 1965 och Karolinska Sjukhuset i Stockholm fick sin kammare installerad några år senare. Bodenkammaren, som senare flyttades till Sunderbyns sjukhus när det byggdes användes tidigt för hyperbar oxygenbehandling framför allt gasbrandsinfektioner. På bilden ovan ses

kammaren som den ser ut idag efter en omfattande renovering av GDA 1999 – 2000.

På 1960 och 70-talen fanns inte tillgång till de bredspektrumantibiotika som idag används för den typ av bakterier som orsakar gasbrand. För att underlätta för patienterna och för att de skulle slippa att ha en ansiktsmask som också riskerade att läcka oxygen och därmed öka brandrisken i kammaren byggde man i Boden en speciell hjälm som patienterna bar under behandlingen. Efter att kammaren flyttats till Sunderbyn gjordes försök med HBO-behandlingar men patientupptagningsområde, läkarbemanning och kostnader blev faktorer som blev för svåra att bemästra så idag står kammaren mest som beredskap. Om något avgörande som förenklar hanteringen inträffar kan man kanske återuppta HBO för patienter.

Karolinska sjukhuset Stockholm

Kammaren på Karolinska sjukhuset moderniserades på 1990-talet och försågs med ytterligare penetratorer (genomföringar) för kraft, gas och signalledningar så att man senare kunde köra intensivvård med respiratorer och flera patientövervakningskanaler. En bit in på 2000-talet insåg man att denna kammare inte var tillräcklig för modern intensivvård och patienthantering i och med att patienten inte kunde rullas in i sin säng in i kammaren utan måste lyftas på specialbår och traverssystem. En

modern så kallad kvadratisk kammare med tre avdelningar och stora dörrar genom vilka patientsängar kunde rullas införskaffades. Denna kammare är idag en av de modernaste och största i Europa. Kammaren används huvudsakligen för behandling av svåra infektioner med

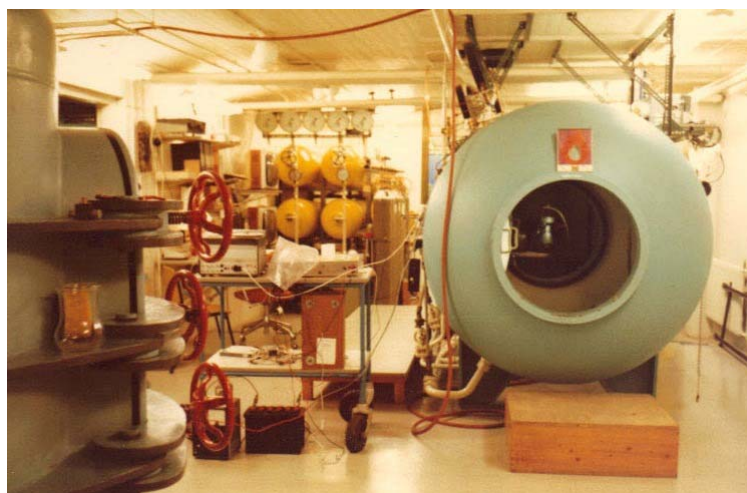

mjukdelsskador. Dykerolycksfallen är som tur är relativt få och man behandlar idag cirka 10 fall om året. För mindre sår exempelvis diabetesutlästa sår på fötter och ben använder man oftast mindre kammare, vanligen kallade ”mono-placekammare”. Kammaren från 1960-talet används än i dag för forskning.

Karolinska Institutet Stockholm

När nya fysiologiska institutionen vid KI planerades i början av 1950-talet ingick ett laboratorium för hyper- och hypobar fysiologi. Under- och övertryckskammare placerades som var brukligt i källaren. Det unika var att de kopplades samman och professorerna Hesser och Bjurstedt kunde genomföra experiment i ett kontinuum av tryck från mycket höga höjder till stora djup. Kammarsystemet, som fortfarande är i bruk, används enbart för forskning. Max tryckkapacitet är 16 bar, vilket motsvarar 150 m dykdjup.

Fysiologiska institutionen i Lund

En av de platser som fick tryckkammare från Kockums/Uddeholm i mitten av 1960-talet var Flyg och navalfysiologiska laboriet vid fysiologiska institutionen, Lunds Universitet. Denna kammare skilde sig från de övriga två (Boden och KS) som Kockum levererade i och med att denna kammare konstruerats för forskning och hade ett max arbetstryck motsvarande 450 m vattendjup i huvudkammaren och över 600 m i

slussen. Verksamheten vid laboriet upphörde 1981 då flera av forskarna erbjudits tjänster vid andra forskningsinstitutioner och flyttat. Kammaren kom då att överföras till Chalmers enhet för undervattens teknik där den sedan användes för dykeriteknisk och dykerimedicinsk forskning. Svårighet att få finansiering till fasta tjänster för att driva verksamheten, trots att offshoretekniken var i snabb frammarsch gjorde att kammaren flyttades och ställdes i depå hos Göteborgs Dykeriteknik i slutet av 1990-talet. Då kammaren var extremt tung och hade små dörrar för att klara

det höga trycket var den omöjlig att konvertera till en klinisk kammare eller en ombordplacerad kammare för dykning och den skrotades därför en bit in på 2000-talet.

Helsingborg

När verksamheten i Lund lades ner 1981 stod Sydsverige utan tryckkammare och Dr Christer Hammarlund i Helsingborg engagerade sig i problemet. Som dykarläkare och tack vare tidigare gott samarbete med marinen kunde han 1983 till lasarettet låna en äldre kammare från ubåtsräddningsfartyget Belos. Kammaren försågs med extra gassystem och utrustning för patientvård och blev sedan platsen för en stor forskningsserie rörande diabetessår. Som kuriosa kan nämnas att kammaren ställdes på räls och hjul så att den snabbt skulle kunna rullas på en lastbil om det

GDA-kammaren vid Helsingborgs lasarett (Foto Christer Hammarlund) skulle bli akut behov av kammaren i marinen regi. Såvitt jag känner till har detta aldrig blivit aktuellt. Elva år senare 1994 upgraderade man till en större kammare och forskningen rörande diabetes kunde fortsätta i ökad omfattning. Om jag är rätt informerad så står denna kammare idag hos Storgöteborgs räddningstjänst dykskola vid Färjenäs på norra älvstranden i Göteborg där den tillsammans med en äldre Comextillverkad kammare som tidigare stått hos Poseidon industrier utgör resurs för utbildning och provningsverksamhet.

Östra sjukhuset i Göteborg

Kammaren på Östra sjukhuset Göteborg (Foto HTT)

När Nya Varvet i Göteborg, mitten på 1980-talet, stängde sin tryckkammare kom Göteborg att stå utan resurser för behandling av dykarsjuka. Kammaren från Nya Varvet monterades i container och placerades 1986 vid Östra sjukhuset. Tre år senare fick man en tillbyggnad och i denna placerades då en av GDA nykonstruerad kammare. I samma veva försågs Uddevalla lasarett med en lika dan kammare, också tillverkad av GDA. Uddevalla lasarett moderna kammare för klinisk hyperbar oxygenbehandling och behandling av dykeriolycksfall.

Härnösands Lasarett

Ett av de senare tillskotten till kammarbeståndet i Sverige är en kammare som marinen lånade ut till Härnösands sjukhus och som bemannades av personal vid sjukhuset. Kammaren återlämnades efter några års verksamhet och sedan dess finns ingen rekompresionskammare på sträckan Stockholm – Luleå (Sunderbyn).

Övriga kammare

Förutom de här beskrivna fasta civila kamrarna finns det ett antal så kallade ”monoplace” kammare. Dessa är enmanskammare för HBO. En av de första i Sverige skaffades till Ängelholms lasarett i samband med att Dr Francis Benson flyttade från Boden till Ängelholm.

I Stockholm drev Dr Per Olof Barr HBO-verksamhet på Rosenlunds sjukhus under 1980-talet. Vid hans pension övertogs dessa kammare av Dr Folke Lind på hyperbarmedicinska enheten vid Karolinska sjukhuset.

Räddningstjänsten i Stockholm disponerar en Duocom som är placerad i en minibuss som kan medfölja vid räddningsoperationer. Möjligheten att i kammaren behandla rökskadade på brandplats har såvitt jag känner till aldrig utnyttjats.

En civil kammare tillhörig ett dykeritekniskt företag har funnits i Strömstad och på 1970-talet hade dykeriföretaget Göteborgs Dykeriteknik ett dykerifartyg ”Deep diver” som var försett med dykarklocka och ett litet mättnadsdyksystem som kom till bruk vid ett av de första dykeriarbetena under förberedelsefasen och byggandet av plattformar för norska sektorn av Nordsjön. Vilka dykeriföretag som idag har kammare är för mig inte känt men jag tar tacksamt emot info om detta.

Jag vore tacksam för läsarnas hjälp med komplettering och korrigering av denna text så att den kan bli mer fullständig och korrekt.

#

Årets höstmöte lördag 24 november.

Genomförs som ett Rebreathermöte.

Programmet är preliminärt, men dagen bygger på två grundteman:

- Historisk teknisk fördjupning
 - Historiska tekniker ("tear-down")
 - Nutida användning
- Dykerimedicensk fördjupning
 - Föreläsning Dykerimedicin
 - Olycksstatistik RB 2009 – 2012
 - "Symtombaserad "laboration"

Information om anmälan och kostnad presenteras senare på hemsidan www.sdhf.se

Boka dagen i din kalender.

#

Hyperbaric Treatment Technology
Hagelvädersgatan 5 • SE-418 34 Göteborg, Sweden • Tel +46 (0)31 54 98 00 • Fax +46 (0)31 54 98 10 • E-mail: info@htt.necton.se

#

SITECH
INNOVATIVE SAFETY SOLUTIONS – MADE IN SWEDEN

#

**SVENSK BRAND
& DYKTEKNIK**
www.branddyk.se

#

**SVENSKA
SPORTDYKARFÖRBUNDET**
Idrottens Hus, 123 87 Farsta, tel 08-605 63 75, fax 08-605 63 72

Om Nordisk dykerihistorisk dag i Åbo

En liten läsövning för våra finsktalande vänner. Mer info om dagen kommer i senare nummer av Signallinan.

Kari Myöhänen pääsi kokelemaan, millä tuntuu sukeltaa Aurajokeen 1700-luvun sukelluspuvussa. Puku oli kopio alkuperäisestä puvusta, jota pidetään maailman vanhimpana säilyneenä sukelluspukuna.

Sukellushistorian harrastajat kokoontuivat viikonloppuna Turussa

Maailman vanhin sukelluspuku näytillä

Turun Sanomat
JENNI RANTALA

Kaarinaainen leppäsuukellusharrastaja Harri Jylhä odottaa kärsivällisesti, kun avustajat ruuvaavat laaksoista pulittisen Siebe Gorman-raskas sukelluspuvun kypärän paikalleen. Ammattisukeltajan puku on peräisin 1920-luvulta.

Kun yleisölle vilkuttava Jylhä lasketaan Aurajokeen, miehen päällä on lisäpainoa 80 kiloa. Se on 70-kiloiselle miehelle paljon.

Nykyisin ammattisukeltajan varusteet painavat noin 10–20 kiloa, mikä on ihan eri juttu. Vesi kuitenkin neutraloi puvun painon, Jylhä kertoo.

Jylhä kuuluu Suomen Sukellushistorialliseen Yhdistykseen, joka yhdessä Forum Marinumin kanssa järjesti viikonloppuna Sukelluksen päivän.

Sukellushistoria on osittain melko tuntemattua, joten päivä sopii hyvin merkeksensä toi-

Riiva Ejaoranta ja Tarja Vihta riuvasvat sukelluspukua Harri Jylhän päältä. Yllä on kaksitoistapullittinen sukelluspuku.

Kazuhiko Takagawalla oli yllään vanha Turusta tuotu kaksipullittinen sukelluspuku. Apuna ovat Björn W. Kahre ja Philip Näthanssen.

mittaan, kertoo Forum Marinum -säätiön toimitusjohtaja Jaakko Tikka.

Vanha mekaniikka kiinnostaa

Yleisön kannalta päivän mielenkiintoisinta arka sukelluskäytännössä esitellyt vanhat sukelluspuvut.

Kokmatka kertaa Turussa järjestettyyn tapahtumaan oli kutsuttu sukellushistoriallisten seurojen edustajia Norjasta, Tanskasta, Saksasta ja Hollannista. Ulkomaiset vierat esittelivät näytöksissä myös omia historiallisia sukelluspukujaan. Nuorimmat olivat peräisin 1900-luvun alkupuolelta.

Vedenalaisia maisemia sukellusharrastajat eivät Aunjoesta päässeet ihailemaan.

Hyvä kun läisävereen veran näki eteenä, Jylhä kertoo.

Jylhän näytös puku vanustettiin on miehen oma. Seitsemän vuotta kypäräsuukellusta

harrastanut Jylhä kertoo, että kokoon vanhoja pukuja, ilmapumppuja, kenkiä ja kypäriä on lisää. Hän kunnostaa ja hoitaa laitteensa itse.

Raahen vanha herra 1700-luvulta

Sukellustapahtuma jatkuu harrastajien osalta vielä tänään sunnuntaina. Suomen Sukellushistoriallinen Yhdistys viereinen tekee retken Tahrasaloon, missä harrastajat pääsevät kokeilemaan toistensa sukellusvarusteita.

–Suurinta osaa tänään esitellyistä puvuista olen jo kokeillut. Sääli, että vanhimman sukelluspuvun kopiota tuskin pääsee huomenna käyttämään, Jylhä sanoo.

Vanhimma puvulla Jylhä viittaa Raahesta Turkuun tuotun sukelluspuvun kopioon, jonka alkuperäisversio tunnetaan Raahen vanhana herrana. 1700-luvulta peräisin oleva pu-

ku on nykytiedon mukaan maailman vanhin säilynyt sukelluspuku.

Alkuperäinen puku on esillä Raahen museossa, minne se päätyi lahjoituksena 1860-luvulla.

Raahen museon konservatorit Jouko Turunen pitää mahdollisena, että puku on Suomessa ja ehkä juuri Raahessa valmistettu.

Raaha oli 1860-luvulla Suomen suurin varustamo kaupunki. Varustamoilla oli tarve tarkistaa laivojen pokkia, ja valkita käytössä oli kallistuspelkki, sukelluspuvun käyttö on ollut halvempana ja helpompaa, Turunen kertoo.

Sukellustapahtumassa esitellyn kopion Turunen valmisti puvusta 1980-luvulla Letkänvuodasta pikilangalla ommettu ja tervan ja ihran seoksesta vetäjä pitäväksi käsitellyt puku on huja ilmestys. Se piti sukeltajan lauantaina edelleen lähes kuivana.

Skärgårdsmässan 2012

Text och foto H Örnhagen

Lördagen slutade på samma sätt som den börjat, med uruselt väder. Köldrekord för Stockholm för juni månad på 80 år, + 6 grader. Kraftig vind som stoppade tågtrafik och regn som blötte ner alla utom dykarna. Steven Eriksson hade genom tappert arbete färdigställt räcket till den trappa som Djurgårdsförvaltningen så förtjänstfullt ställt till vårt förfogande för denna typ av aktiviteter. Trappan gav oss möjlighet att visa tungdykning för åskådare på ett mycket säkrare sätt än vi tidigare kunnat göra.

Än en gång tack
Djurgårdsförvaltningen.

Först ut var Peter, en hängiven sportdykare som länge längtat efter att få prova tungdykning. Som synes har han inte den hängivna beundrarskara som vi brukar kunna erbjuda vid våra tungdykningsövningar, men det tillskriver vi vädret.

Trots kallt väder var Peter som synes nöjd efter sitt grunda dyk i grumligt vatten.

På söndagen var vädret betydligt bättre och större skaror samlades. Guidning gjordes på omväxlande svenska och engelska eftersom flera av frågorna ställdes på engelska från förbipasserande utländska turister.

Vår nyvalde ordförande Nagamon Andersson provar utrustning som han är väl förtrogen med sedan flera års aktivt arbete som yrkesdykare. Under påklädningen svarade Nagamon på flera frågor från nyfikna åskådare.

Dagens siste dykare blev Micel von Plenker-Tind som under två dagar agerat dykardräng och hjälpt dykarledaren Steven Eriksson med att klä på dykarna och allehanda andra arbetsuppgifter.

Vi vet inte om det var på grund av eller tack vare det regniga vädret som vi hade så många besökare i Dyktankhuset, men under söndagen var det c:a 150 personer som passade på att få en lite djupare förståelse för dykeri genom att läsa våra föremålsskyltar och lyssna på kunniga guider.

SDHF tackar alla inblandade för nedlagt arbete och hoppas att vädret blir bättre nästa år.

#

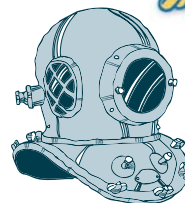

#

Yrkesdykarskolan i Göteborg

Professionell IDSA dykarskola som utbildar enligt Försvarmakten och IDSA till samtliga certifikatsnivåer

Dykarskolan där alla skall växa

Våra guldsponsorer:

Tele, Gotland. 0498-29 77 00
Tele, Stockholm. 08-747 00 05

E-post. info@curt-nyberg.se
Web. www.curt-nyberg.se

På sortimentet finns bla.:

- *Högtryckskompressorer
- *Ventiler & ventilsystem
- *Service & reservdelar
- *Lyftsäckar
- *Gasbostrar
- *Filter & avskiljare
- *Fyllningsramper
- *Dyktelefoner

#

NDE

Nordic Dive Enterprise

#

Ansell

Tidigare Trelleborg Protective Products AB

#

Aleris

FLYG- OCH DYKMEDICIN

#

INTERSPIRO

#

**RATTAR, SPÅKAR OCH VRED
ABSOLUT FÖRBJUDNA**

Vår idé är enkel, du koncentrerar dig på upplevelsen så ser vi till att utrustningen fungerar - utan din inblandning.

Xstream Dive exempelvis har inte en enda ratt eller spak som du skall vrida på för att den skall fungera. Optimal funktion oavsett djup är inbyggt redan från början - varför krångla till det?

Framtida evenemang:

Kulturarvsdagen söndag 9 september med tema ”Under ytan”.

Kom till Dyktankhuset på Galärvarvet i Stockholm och lyssna på föredrag om hur det är att arbeta under ytan igår och idag.

För mer info se

www.raa.se/cms/extern/aktuellt/ehd_2012/kulturarvsdagen.html

Och vår egen sida www.sdhf.se

#

Höstmöte lördag 24 november i Stockholm.

Ett möte om återändringssystem. För preliminärt program se blänkare inne i tidningen. Glöm inte boka dagen i din kalender.

Löpande info kommer att finnas på www.sdhf.se

#